

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 9/2004 vp

Lakialoite laiksi kansanedustajain eläkelain, kansanedustajain perhe-eläkelain 1 §:n ja valtion eläkerahastosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 22 päivänä huhtikuuta 2004 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lakialoitteen laiksi kansanedustajain eläkelain, kansanedustajain perhe-eläkelain 1 §:n ja valtion eläkerahastosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (LA 46/2004 vp — Timo Kalli /kesk. ym).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- eduskunnan hallintojohtaja Kari T. Ahonen, eduskunnan kanslia
- hallitusneuvos Veikko Liuksia, valtiovarainministeriö
- linjan johtaja Heikki Kammonen ja toimistopäällikkö Harri Järvensalo, Valtiokonttori.

LAKIALOITE

Aloitteessa ehdotetaan nykyinen erikseen kansanedustajan tehtävästä ja erikseen valtioneuvoston jäsenen tehtävästä muodostuva eläketurva yhdistettäväksi niin, että näistä tehtävistä ja Suomesta Euroopan parlamenttiin valitun edustajan tehtävästä seuraisi vain yksi kansanedustajain eläkelakiin perustuva eläke. Edelleen siinä ehdotetaan eläkkeen perusteena olevan palkkion laskenta-aika pidennettäväksi nykyisestä yhdestä kuukaudesta enimmillään 15 vuoteen. Lisäksi ehdotetaan kansanedustajain eläkelakiin useita

sellaisia muun muassa eläkkeiden yhteensovitystä koskevia muutoksia, jotka aiheutuvat vuoden 2005 alusta työeläkejärjestelmään tehtävistä muutoksista, sekä valtion eläkerahastolakiin kansanedustajien työntekijäin eläkemaksua koskevaa muutosta. Valtioneuvoston jäsenen oikeudesta eläkkeeseen annettu laki ehdotetaan samalla kumottavaksi.

Aloitteeseen sisältyvät muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan eräin siirtymäsäännöksin 1 päivänä tammikuuta 2005.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kansanedustajain eläkelain välitön muutostarve johtuu työeläkejärjestelmään 1.1.2005 voimaan-

tulevista muutoksista. Työeläkejärjestelmässä muun muassa otetaan käyttöön uusi eläkeindeksi, palkkakerroin, uusi eläkkeen laskentatapa

koko työuran ajalta sekä luovutaan eläkkeiden yhteensovituksista samoin kuin yksilöllisestä varhaiseläkkeestä ja työttömyyseläkkeestä. Kansanedustajain eläketurvaa koskevat säännökset on yhteensovitettava uuden eläkelainsäädännön kanssa. Toisaalta edustajaeläkkeitä on tarpeen uudistaa myös siitä syystä, että vuonna 2000 tapahtuneen edustajien palkkausjärjestelmän muuttamisen jälkeen eläkkeen nykyinen laskentatapa tuottaa varsin sattumanvaraisia lopputuloksia eläkkeen määräytyessä viimeisen edustajavuokauden palkasta. Tästä syystä ehdotus eläkepalkan laskentatavan muuttamisesta nykyistä enemmän koko edustajauran perusteella määräytyväksi on tarkoituksenmukaista. Järjestelmää myös selkeyttää, että poliittisen uran eläketurva yhdistetään yhden eläkkeen tuottavaksi, riippumatta siitä, sisältyykö siihen kansanedustajana, euroedustajana tai ministerinä toimimista.

Valiokunta ei pidä hyväksyttävänä ehdotusta, jonka mukaan kansanedustajan työeläkemaksu poikkeaisi työeläkejärjestelmässä muutoin maksettavista työntekijäin eläkemaksuista. Valiokunta pitää perusteltuna, että myös kansanedustajat maksaisivat työeläkemaksun 53 vuoden iästä alkaen korotettuna. Valiokunta ehdottaa tätä tarkoittavan muutoksen tekemistä valtion eläke-rahastosta annetun lain 4 §:n 3 momenttiin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta ehdottaa,

että lakialoitteeseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksytään muutoin sellaisinaan paitsi 3. lakiehdotuksen 4 §:n 3 momentti seuraavasti muutettuna:

Valiokunnan muutosehdotukset

4 §

Valtion palveluksessa olevat henkilöt sekä henkilöt, joiden oikeudesta eläkkeeseen valtion varoista on soveltuvin osin voimassa, mitä valtion palveluksessa olevan henkilön oikeudesta eläkkeeseen säädetään, suorittavat valtion eläke-rahastolle työntekijäin eläkemaksun, joka on työntekijäin eläkelain 12 b §:n 1 momentissa säädetyn eläkemaksuprosentin suuruinen osa 4 momentissa tarkoitettua työntekijän palkasta. Työntekijäin eläkemaksua suorittavat myös kansanedustajat, Suomesta Euroopan parlamenttiin valitut edustajat ja valtioneuvoston jäsenet (*poist.*).

Helsingissä 27 päivänä toukokuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Valto Koski /sd
 vpj. Eero Akaan-Penttilä /kok
 jäs. Anneli Kiljunen /sd
 Marjaana Koskinen /sd
 Pehr Löfv /r
 Riikka Moilanen-Savolainen /kesk
 Aila Paloniemi /kesk

Leena Rauhala /kd
 Paula Risikko /kok
 Arto Seppälä /sd
 Osmo Soininvaara /vihr
 Tapani Tölli /kesk
 Raija Vahasalo /kok
 Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.